

PUBLICATIES INTERNATIONAAL EN NATIONAAL IN 2008

INTERNATIONALE PUBLICATIES (gerefereerd)

Bols E.M.J., Berghmans B.C.M., Hendriks E.J.M., ... [et al.]. Physiotherapy and surgery in fecal incontinence : an overview. *Physical Therapy Reviews* 2008;13(2):71-90.

Cup EHC, Sturkenboom IHWM, Pieterse AJ, Hendricks HT, Van Engelen BGM, Oostendorp RAB, Van der Wilt GJ. The evidence for occupational therapy for adults with neuronuscular diseases. A systematic Review. *Occupational Therapy J of Research: Occupation, Participation and Health* 2008;28(1):12-18.

Hendriks Erik JM, Arnold TM Bernardas, J Bart Staal, Henrica CW de Vet, Rob A de Bie, Factorial validity and internal consistency of the PRAFAB questionnaire in women with stress urinary incontinence. *BMC Urology* 2008;8:1-11

Hendriks Erik J.M., Arnold T.M. Bernardas, Rob A. de Bie, Henrica C.W. de Vet. The Minimal Important Change of the PRAFAB Questionnaire in Women With Stress Urinary Incontinence: Results From a Prospective Cohort Study. *Neurourol Urodynam*, 2008

Janssen AJ, Nijhuis-van der Sanden MW, Akkermans RP, Oostendorp RA, Kollée LA. Influence of behaviour and risk factors on motor performance in preterm infants at age 2 to 3 years. *Dev Med Child Neurol*. 2008;50(12):926-931.

Koning Chantal HP de, Sylvia P van den Heuvel, J Bart Staal, Bouwien CM Smits-Engelsman, Erik JM Hendriks. Clinimetric evaluation of methods to measure muscle functioning in patients with non-specific neck pain: a systematic review. *BMC Musculoskeletal Disorders*, 2008;19(9):142

Koning Chantal H. P. de, Sylvia P. van den Heuvel, J. Bart Staal, Bouwien C. M. Smits-Engelsman, Erik J.M. Hendriks. Clinimetric evaluation of active range of motion measures in patients with non-specific neck pain: a systematic review. *Eur Spine J*, 2008;17(7):905-921

Nijkraake MJ, Keus SHJ, Ewalds H, Bloem BR, Braspenning JCC, Hendriks HJM, Oostendorp RAB, Munneke M. Quality indicators for physiotherapy in Parkinson's disease. *Parkinsonism & Related Disorders* 2008;14 (Suppl 1):S65.

Oostendorp RAB, Nijhuis-van der Sanden MWG, Heerkens YF, Hendriks EHM, Huijbregts PA. Evidence-based rehabilitation medicine and physiotherapy: a critical appraisal. *Medical Rehabilitation* 2008;12(1):9-15
oftewel *Rehabilitacja Medyczna* 2008;12(1):9-15.

Oosterhof J, Samwel HJA, de Boo ThM, Wilder-Smith OHG, Oostendorp RAB, Crul BJP. Predicting outcome of TENS in chronic pain: A prospective, randomized, placebo controlled trial. *Pain* 2008;136:11-20.

Pieterse AJ, Cup EH, Knuijt S, Hendricks HT, van Engelen BG, van der Wilt GJ, Oostendorp RA. Development of a tool to guide referral of patients with neuromuscular disorders to allied health services. Part one. *Disability & Rehabilitation* 2008;30(11):855-862.

Pieterse AJ, Cup EH, Knuijt S, Hendricks HT, van Engelen BG, van der Wilt GJ, Oostendorp RA. Development of a tool to guide referral of patients with neuromuscular disorders to allied health services. Part two. *Disability & Rehabilitation* 2008;30(11):863-870.

Ravensberg D. van; Ploeger P., Barendse T. Allochtone vrouwen met overgewicht: wat vinden ze zelf? Stap naar de diëtist wordt niet gemaakt. *Ned Tijdschr Voeding en Diëtetiek* 2008;63(5):18-20

Ravensberg D. van, Barendse Th. Een gezondere leefstijl voor vrouwelijke migranten met chronische pijnklachten. *Huisarts Wet* 2008;51(1); 45-50

Ravensberg C.D. van. Oefentherapeuten en allochtonen: goede verstaanders? *Beweegreden* 2008;4(2):39-43

Wees P.J. van der, Jamtvedt G., Rebbeck T., Bie R.A. de, Dekker J., Hendriks E.J.M. Multifaceted strategies may increase implementation of physiotherapy clinical guidelines: a systematic review. Aust J Physiother 2008;54(4):233-241

INTERNATIONALE PUBLICATIES (niet gerefereerd)

Heerkens Y.F. Harmonization of ISO 9999 & ICF. RIVM Newsletter 2008;6(1):5

NATIONALE PUBLICATIES (gerefereerd)

Oostendorp RAB, Van Berkel DM, Van den Heuvel SP, Wams HWA, Elvers JWH. Evaluatie van een fysiek georiënteerd onderdeel van een bedrijfszorgpakket: een prospectief cohortonderzoek. Ned Tijdschr Fysiotherap 2008;118(4):101-108.

Neeleman-van der Steen, C.W.M., Hendriks, H.J.M., Bertram, R.J.J., ... [et al.]. Belangrijkste aanbevelingen KNGF-richtlijn Hartrevalidatie worden nageleefd. Resultaten van een prospectieve cohortstudie. Ned Tijdschr Fysiotherap 2008;118(1): 2-11

NATIONALE PUBLICATIES (niet gerefereerd)

Delsing SHH, Beumer BS, van Uden CJT, Oostendorp RAB. Samenwerking tussen 1e en 2e lijn op het gebied van wetenschappelijk onderzoek in de fysiotherapie. Een haalbare kaart? FysioPraxis 2008;117(12):34-37.

Edelaar M., Bult H., Kouwen F. van. Dwars- en kruisbanden binnen de Rehaboom methodiek: praktische loop-ABC trainingen. Sportgericht 2008;62(6);10-13

Elvers J.W.H. Paramedici ASVZ Zuid West gemotiveerd voor evidence based zorg aan hun verstandelijk gehandicapte cliënten. Issue 2008;24(2);3

Heerkens Y.F. Het verstrekken van hulpmiddelen. Issue 2008;24(1):12

Heerkens Y.F., Koolhaas C. ICF voor de logopedie. Issue 2008;24(3):4

Heerkens Y. Zonder diëtistische diagnose is de behandeling stuurloos. NVD-Nieuws 2008;10(2):4

Heuvel, S.P. van den. Kernset van meetinstrumenten essentieel bij effectonderzoek en in de praktijk. Issue 2008;24(1);10-11

Heuvel, S.P. van den. Goed zoeken doet goed vinden! Issue 2008;24(2);10-11

Heuvel, S. van den. Motiverende gespreksvoering : basis voor communicatie met patiënten. Issue 2008;24(3);12-13

Heuvel, S. van den. Paramedici en de gehandicapten sport. Issue 2008;24(4);14-15

Meijer, F. de. Zonder kennis geen kunde! DocOnline onmisbaar voor kwaliteit paramedische zorg. Issue 2008;24(3);14-15

Meijer, F. de, Heuvel, S. van den. Waarvoor naar de cochrane library. Issue 2008;24(4);10-11

Neeleman-van der Steen K, Braspenning J, de Bie R, Oostendorp R. Onderzoek en ontwikkeling. Prestatie-indicatoren Fysiotherapie. PLEXUS 2008;4(3):12-13.

Oostendorp RAB. Zijn rekoefeningen bij alle tendinitiden zinvol? Reumatol Vademecum 2008;11(7):1-2.

Oostendorp RAB, Nijhuis-van der Sanden MW, Rutten G, van Trijffel E. Spiegeltje, spiegeltje aan de wand wie ..... Tijdschr Manuele Therapie 2008;5(3):38-56.

Wams, R. Zorg steeds vaker complex: paramedische zorg neemt hoge vlucht! Issue 2008;24(4);4-5

Wams, H.W.A. Zoeken in DocOnline: gebruik uw NPi-Servicekaart! Beweegreden 2008;4(3);14-17

RAPPORTEN / HOOFDSTUKKEN

Rapporten

Berkel D.M. van, Ravensberg C.D. van, Akihary .C.N., Barendse J.M. 'Implementatie in Utrecht van de integrale benadering van vrouwelijke migranten met chronische pijnklachten'. Eindrapportage, Nederlands Paramedisch Instituut - Amersfoort, september 2008

Hoofdstukken in boeken, losbladigen en dergelijke

Heerkens J, Huinck WJ, Beer J de. 'Logopedie en het menselijk functioneren'. In: Kuijper C, Meulenberg A, Pol H van der (red). Dialoog. Een theoretisch en praktisch perspectief op de beroepsrollen van de logopedist. Lemma - Den Haag, 2008, p. 241-57.

Hurkmans E.J., Giesen F.J. van der, Bloo H., Boonman D.C.G., Esch M. van der, Fluit M., Hilberdink W.K.H.A., Peter W.F.H., Stegen H.P.J. van der, Veerman E.A.A., Verhoef J., Vermeulen H.M., Hendriks H.J.M., Vliet Vlieland T.P.M. Hoofdstuk in 'KNGF-richtlijn Reumatoïde artritis'. Ned Tijdschr Fysiotherap 2008;118(5) suppl. Omslagtitel: Reumatoïde artritis: praktijkrichtlijn, KNGF-richtlijnnr. V-20/2008.

Ravensberg D. van, Barendse Th. 'Alochtonen en fysiotherapeuten: verwachtingspatronen'. Hoofdstuk 19/20 in Jaarboek fysiotherapie kinesitherapie 2009. BSL - Houten, 2008, p. 287-303

INTERVIEWS

Oostendorp R.A.B. Zin of Onzin? Rugpijn vraagt om rust. ZIN 2008;6:52-53.

Ravensberg D. van door Marlies Vos in het kader van haar scriptie over migranten.

H.W.A. Wams en C.D. van Ravensberg door mw. S. De Smet van de Vlaamse Overheid in België over richtlijnontwikkeling in Nederland, 30 januari 2008.

H.W.A. Wams door mw. L. Meijer van FWG (Functiewaardering Gezondheidszorg): 'Functiewaardering. Hoe is dat in de paramedische sector?', 26 februari 2008.

H.W.A. Wams door mw. M. Bakes van VVAA: 'Paramedici verlangen erkenning. Verwijzers vaak onbekend met specifieke deskundigheid paramedici, 18 september 2008. Gepubliceerd in: Arts & Auto 74(19); 16-23.

DEELNAME AAN CONGRES / SYMPOSIUM; ABSTRACT / POSTER; VERZORGEN LEZING / PRESENTATIE / COLLEGE / WORKSHOP

INTERNATIONALE CONGRESSEN

met voordrachten/abstracts e.d.

IASSID World Congres 2008. **Abstract: Measuring spacticity in people with intellectual disabilities: reliability and validity.** Gielen E.J.J.M., Elvers J.W.H., Oostendorp R.A.B.

Brussel (e-innovation), 12 februari 2008. **Presentatie: The ICF international and multidisciplinary.** Y.F. Heerkens

IASTED in Baltimore - USA, 18 april 2008. **Presentatie: The use of international classifications to match person and assistive product.** Y.F. Heerkens

IFOMT-congres 'Connecting "science" to Quality of Life', 8-13juni 2008, Rotterdam. **Abstract: Clinimetric evaluation of methods to measure muscle functioning in patients with non-specific neck pain: a systematic review.** Koning CHP de, van den Heuvel SP, Staal JB, Smits-Engelsman BCM, Hendriks EJM.

ICF NQACC Conference op de Rehabilitation International 'Disability rights and social participation: ensuring a society for all' in Quebec City - Canada, 26-28 augustus 2008. **Lezing: Environmental factors ISO9999 & occupation.** Y.F. Heerkens

14th Regional Conference World Organization of Family doctors (WONCA), Istanbul, Turkije, 4-7 september 2008. **Abstract: Community-based supervised exercise therapy for intermittent claudication: one year results.** Kruidenier LM, Nicolaï SPA, ten Bosch J, Bartelink MEL, Hendriks EJM, Teijink JAW.

Lebanon Valley College - University, 18 september 2008. **Invited lecture: Physiotherapy intervention in patients with peripheral arterial disease.** Hendriks HJM.

International Continence Society (ICS), Caïro, Egypte, 20- 24 oktober 2008.

- **Abstract: The psychometric properties of the PRAFAB-questionnaire: A brief assessment questionnaire to evaluate severity of urinary incontinence in women.** Hendriks Erik JM, Bernards Arnold TM, de Vet Henrica CD, de Bie RA.
- **Abstract: Predictors of poor recovery in women with stress urinary incontinence following physiotherapy intervention.** Hendriks EJM, Bernards ATM, de Bie RA.

Abstract in American Thoracic Society (ATS) 2009, San Diego, International Conference. Effects of Inspiratory Muscle Training in Patients with COPD: An Updated Meta-analysis. Vos, J. de, S.P. van den Heuvel, G. Kwakkel, and R. Gosselink.

INTERNATIONALE CONGRESSEN

zonder voordrachten

Bijeenkomst ISO/TC173/SC2/WG11 in Washington - USA. 26-27 maart 2008, Y.F. Heerkens

Bijeenkomst ISO/TC173/SC2/WG11 en aansluitend ISO/TC173/SC2 in Helsinki, 17-19 november 2008, Y.F. Heerkens

NATIONALE CONGRESSEN met voordrachten

Audiologisch Centrum Amsterdam. **Presentatie over de ICF**, 31 januari 2008, Y.F. Heerkens

Zorgverzekeraars Nederland - Zeist. **Presentatie over Cliq**, 20 maart 2008, Y.F. Heerkens

Bijeenkomst over dwarslaesie, Heliomare - Amsterdam. **Lezing 'Human and product related intended use'. Het gebruik van internationale classificaties in het verstrekingsproces van hulpmiddelen**, 13 maart 2008, Y.F. Heerkens

Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten (NVH) - Utrecht. **Lezing 'Toepassing classificaties & implementatie van richtlijnen'**, 11 oktober 2008, Y.F. Heerkens

Dalfsen III Conferentie. **Lezing 'ICF en beperkingen in de communicatie'**, 30 oktober 2008, Y.F. Heerkens

FysioCongres 2008 - RAI Amsterdam. **Lezing 'LIMIT-project: Linken van Items in Meetinstrumenten naar ICF-Terminologie'**, 14-15 november 2008, Y.F. Heerkens

Cliq-conferentie - Utrecht. **Lezing 'Procesbeschrijving hulpmiddelenzorg; achterliggende classificaties en terminologieën'**, 4 december 2008, Y.F. Heerkens

NATIONALE CONGRESSEN zonder voordrachten

Bijeenkomst expertgroep **'Van Klacht naar Kracht'** - Rotterdam, 17 januari 2008, C.D. van Ravensberg

Bijeenkomst **Paramedische beroepsverenigingen** bij NPi 29 januari 2008, C.D. van Ravensberg

Conferentie ZorgPoort **'Substitutie moet!'**, Den Haag, 13 februari 2008, H.W.A. Wams

VWS-bijeenkomst over **SNOMED** - Den Haag, 6 maart 2008, Y.F. Heerkens

ISPO-conferentie **Diabetische voet** - Eindhoven, 15 maart 2008, Y.F. Heerkens

Symposium ZonMw **'10 jaar Programma Preventie'**, Utrecht, 17 april 2008, H.W.A. Wams

Symposium LEVV: Uitreiking **Innovatieprijs en afscheid mw. J. Le Grand**, Utrecht, 7 mei 2008, H.W.A. Wams

Invitational conference **ICF-CY** - Utrecht, 20 mei 2008, C.D. van Ravensberg

Congres VWS **'Kennisarena Bewegen en eten'**, Den Haag, 29 mei 2008, H.W.A. Wams

Bijeenkomst ZonMw Contactpersonen **Doelmatigheidsonderzoek**, Utrecht, 5 juni 2008, H.W.A. Wams

Symposium ZonMw **'10 jaar Programma Preventie'**, Den Haag, 7 juni 2008, H.W.A. Wams

Conferentie ZorgPoort **'Dubbele sturing doorkruist consistent kwaliteitsbeleid'**, Den Haag, 17 juni 2008, H.W.A. Wams

Congres UMC St Radboud i.v.m. **start Afdeling IQ Health Care**, Nijmegen, 10 september 2008, H.W.A. Wams

Symposium Vereniging Leidinggevenden Fysiotherapie i.v.m. **40-jarig Jubileum**, Wolfheze, 19 september 2008, H.W.A. Wams

Follow-upbijeenkomst **Kennisarena 'Bewegen en Eten'**, TNO - Leiden, C.D. van Ravensberg, 30 september 2008

Congres LVG **'De eerste lijn opnieuw bekeken'**, Ede, 2 oktober 2008, H.W.A. Wams

Jaarcongres **ISPO** - Utrecht, Y.F. Heerkens, 3 oktober 2008

Projectleidersbijeenkomst **ZonMw Sport, Bewegen en Gezondheid**, Utrecht, 12 november 2008, H.W.A. Wams

FysioCongres 2008 van KNGF. RAI - Amsterdam, 14-15 november 2008, C.D. van Ravensberg

Conferentie NEN i.v.m. **Elektronisch Patiënten Dossier (EPD)**, Den Haag, 24 november 2008, H.W.A. Wams

'Gaming & Beweging', bijeenkomst van Health Valley - Nijmegen, 10 december 2008.

Bijeenkomst **'Samen in Beweging' Meetinstrumenten voor ouderen** - Utrecht, 11 december 2008, C.D. van Ravensberg

Congres **Nationale Denktank** Gezondheidszorg, ING-Amsterdam, 17 december 2008, H.W.A. Wams en C.D. van Ravensberg

COLLEGES/LEZINGEN/WORKSHOPS/CURSUSSEN

College EBP op de Afdeling Fysiotherapiewetenschappen van de Academie Fysiotherapie in Utrecht, 7 maart 2008, C.D. van Ravensberg

Lezing 'Interculturele communicatie' voor het Fysiotherapeuten Netwerk in Amsterdam, 8 april 2008, C.D. van Ravensberg

Lezing voor de Landelijke Kwaliteitskring migranten (fysio- en oefentherapeuten) in Amsterdam, 21 april 2008, C.D. van Ravensberg

Workshops 'Verstandelijk Gehandicapten en sportief bewegen/gezonder leven', Ruiter Aktief - Barneveld, 23 april en 26 november 2008, C.D. van Ravensberg

Workshop 'ICF en de betekenis voor indicatiestelling bij chronisch zieken' voor de NPCF en zijn lidverenigingen - Utrecht, 14 mei 2008, C.D. van Ravensberg

Presentatie 'Richtlijnontwikkeling huidtherapie' voor de NVH, 28 mei 2008, C.D. van Ravensberg

College 'Interculturele hulpverlening' aan de Hogeschool van Amsterdam Opleiding Oefentherapie Mensendieck, 1 september 2008, C.D. van Ravensberg

College 'Interculturele hulpverlening' aan de Hogeschool van Amsterdam Opleiding Fysiotherapie en Empowerment cliëntengroepen, 10 september 2008, C.D. van Ravensberg

Workshops verslaglegging voor RGF Noord-Holland en RGF Het Noorden (Assendelft en Heerenveen), D.M. van Berkel

BEGELEIDEN VAN STUDENTEN

Begeleiding van vier studenten fysiotherapie van Hogeschool Rotterdam in het kader van hun eindschrijving: literatuuronderzoek effecten van fysiotherapeutische interventies bij groepen van ziektebeelden/aandoeningen.

Begeleiding van drie studenten van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen in het kader van hun eindschrijving: literatuuronderzoek effecten van fysiotherapeutische interventies bij groepen van ziektebeelden/aandoeningen.

Begeleiding van één student bij dossieronderzoek naar fysiotherapeutische indicaties en hulpverlening in verpleeghuizen.

TIJDSCHRIFTABONNEMENTEN

ALGEMEEN / OVERIG

2025
 Age and ageing
 ALS dank
 Arts & Auto
 Automatisering Gids
 Biomedities
 Bodylife
 Contact
 CVZ magazine
 Debra
 Dia d'Eem
 Down + up
 Follow-up
 Gedrag en gezondheid
 Geneeskunde en Sport
 GGZ Nieuwsbrief
 Graadmeter
 Gznd
 Huisarts in praktijk
 Huisarts en Wetenschap
 IK: Intellectueel Kapitaal
 Informatie Professional
 International Journal of Stress Management
 Issue
 Journal of the Medical Library Association
 Kwaliteit in beeld
 KiZ: Kwaliteit en veiligheid
 Leden(n)maat
 Luchtwijzer
 LVG nieuws
 Mediator
 MoveMens
 Nederlands Tijdschrift voor Fytotherapie
 Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde
 Ned. Tijdschrift vr. Geneeskunde; studenteneditie
 Nederlands Tijdschrift voor Reumatologie

Netherlands Heart Journal
 Nieuwsbrief NVPD
 Pre post
 Psychologie en gezondheid
 PT Magazine
 RIVM Magazine
 RIVM Newsletter
 Signaal
 Supplement
 Tijdschrift voor Verpleeghuisgeneeskunde
 Vroeg
 V&VN Journaal
 VOZ Magazine
 Vraag in beeld
 Ziekenhuiskrant
 ZorgVisie
 ZorgVisie nieuwsbrief

SPECIFIEKE VAKGEBIEDEN

Voeding en diëtetiek

Cf-nieuws
 Food Today
 Nederlands Tijdschrift voor Voeding & Diëtetiek
 DCN Nieuwsbrief
 NVD nieuws
 Voeding & Visie
 Voedingsmagazine

Ergotherapie

Journal of Hand Therapy
 Keypoint
 Medical Problems of Performing Artists
 Nederlands Tijdschrift voor de Zorg aan mensen
 met verstandelijke beperkingen
 Nederlands Tijdschrift voor Ergotherapie
 Nederlands Tijdschrift voor Handtherapie

Occupational Therapy in Mental Health
Occupational Therapy International
OTJR : occupation, participation and health
Physical and Occupational Therapy in Geriatrics
Physical and Occupational Therapy in Pediatrics
Wetenschappelijk Tijdschrift voor Ergotherapie
Whiplash rapport

Fysiotherapie, Oefentherapie Cesar en

Oefentherapie Mensendieck

Advances in Physiotherapy
American Journal of Sports Medicine
American J Physical Medicine and Rehabilitation
Archives of Physical Medicine and Rehabilitation
Australian Journal of Physiotherapy
Bewegreden
Bros : osteoporose nieuws (incl. Bros medisch)
Cf-nieuws
Critical Reviews in Physical and Rehabilitat Med.
Disability and Rehabilitation
FysioPraxis
Fysiotherapie & Ouderenzorg
Hartbulletin
HarteZorg
Huid
InFysio
Journal of Aquatic Physical Therapy
Journal of Bodywork and Movement Therapies
Journal of Hand Therapy
Journal Manipulative and Physiological Therapy
Journal of Manual and Manipulative Therapy
Journal Orthopaedic and Sports Physical Therapy
Journal of Rehabilitation Medicine
Journal of the Association of Chartered Physio-
therapists in Women's Health
Journal Ass. Pediatric Chartered Physiotherapists
Keypoint
Lymfologica
Lymphology
Manual Therapy
Manuelle Medizin
Manuelle Therapie

Medical Problems of Performing Artists
Nederlands Tijdschrift voor Fysiotherapie
Nederlands Tijdschrift voor Handtherapie
Nederlands Tijdschrift voor Kinderfysiotherapie
New Zealand Journal of Physiotherapy
NVFB bulletin
Oedeminus
Oudfit
Pain
Pediatric Physical Therapy
Physical and Occupational Therapy in Geriatrics
Physical and Occupational Therapy in Pediatrics
Physical Therapy
Physical Therapy in Sport
Physical Therapy Reviews
Physikalische Medizin, Rehabilitationsmedizin,
Kurortmedizin
Physiotherapy
Physiotherapy Canada
Physiotherapy Frontline
Physiotherapy Research International
Physiotherapy Theory and Practice
Sarcoïdose nieuws
Scope
Sportmassage
South African Journal of Physiotherapy
Spine
Sport en Geneeskunde
Sportfysiotherapie in beeld
Sportgericht
Tijdschrift voor Kinesitherapie
Tijdschrift voor Manuele Therapie
Tijdschrift voor Psychosomatische Fysiotherapie
Versus: Tijdschrift voor Fysiotherapie
Werk, houding en beweging
Wervelwind
Whiplash rapport
Zeitschrift für Physio Therapeuten

Huidtherapie

Huid
NVH nieuws bulletin

Logopedie en foniatrie

Logopedie en foniatrie

Stem-, spraak- en taalpathologie

MBRT

Gamma Professioneel

Gamma Nieuwsbrief

Mondhygiëne

Nederlands Tijdschrift voor Mondhygiëne

Optometrie

Visus

Orthoptie

Tijdschrift voor Orthoptie

Podotherapie

Huid

PodoSophia

Revalidatie

American J Physical Medicine and Rehabilitation

Archives of Physical Medicine and Rehabilitation

Critical Reviews in Physical and Rehabilitation

Medicine

Disability and Rehabilitation

Internat. Journal of Therapy and Rehabilitation

Journal of Hand Therapy

Journal of Rehabilitation Medicine

Journal of the APCP

Keypoint

Occupational Therapy International

Physiotherapy Research International

Rehabilitation

Revalidata

Revalidatie Magazine

Spine

Wervelwind

OVERZICHT RICHTLIJNEN

Het NPi heeft in de afgelopen jaren in samenwerking met desbetreffende paramedische beroepsverenigingen de volgende richtlijnen ontwikkeld:

Fysiotherapie

- 1 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met acuut enkelletsel (1998; update 2006)
- 2 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met stress-urine-incontinentie (1999; updates 2005 en 2009)
- 3 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met COPD (1998; updates 2005 en 2008)
- 4 Richtlijn informatieverstrekking aan de huisarts (1998; update 2005)
- 5 Ontwerprichtlijn Postoperatief beleid na een lumbosacraal syndroom (1999)
- 6 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met chronisch enkelletsel (2003; update 2006)
- 7 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met artrose heup en/of knie (2001; update 2005)
- 8 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met lage-rugpijn (2001; update 2005)
- 9 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met osteoporose (2001; update 2005)
- 10 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met whiplash (2001; update 2005)
- 11 Richtlijn voor fysiotherapie en hartrevalidatie (2001; update 2005)
- 12 Richtlijn voor fysiotherapeutische verslaglegging (1993; updates jaarlijks)
- 13 Richtlijn voor het manueel therapeutisch handelen bij patiënten met lage-rugklachten (2003; update 2009)
- 14 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met Claudicatio Intermittens (2003; update 2005)
- 15 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met de Ziekte van Parkinson (2004)
- 16 Richtlijn voor het fysiotherapeutisch handelen bij patiënten met een Beroerte (CVA) (2004)
- 17 Richtlijn Kinderen met Astma en Kinderfysiotherapie. (2005)
- 18 Richtlijn Lage-rugpijn (2005; update 2009)
- 19 Richtlijn Meniscectomie (2006)
- 20 Richtlijn RSI/CANS (2007)
- 21 Richtlijn Reumatoïde Artritis (2008)
- 22 Richtlijn Bekkenpijn (2009)
- 23 Richtlijn Acuut knieletsel (2009)
- 24 Richtlijn Urge-urine-incontinentie (2009)

Ergotherapie

- 25 Standaard Ergotherapeutische behandeling van cliënten met Amyotrofische Lateraal Sclerose (ALS) (1999)
- 26 Standaard Ergotherapeutische diagnostiek ten behoeve van de advisering van zitvoorzieningen bij kinderen met infantiele encefalopathie (1999)
- 27 Standaard Ergotherapeutische diagnostiek bij cliënten na een beroerte (1999)

Logopedie

- 28 Richtlijn Verslaglegging logopedie aan de verwijzer (2002)

Manuele Therapie

- 29 Richtlijn Manuele Therapie bij lage-rugpijn (2002)

Mondhygiëne

- 30 Richtlijn Diagnostiek lichte tot matige tandsteen (2000)

Oefentherapie Cesar

- 31 Richtlijn behandeling Idiopatische scoliose voor oefentherapeuten Cesar (1999)
32 Richtlijn behandeling Peripartum bekkenpijn voor oefentherapeuten Cesar (1999)
33 Richtlijn behandeling Spondylitis Ankylopoetica (Ziekte van Bechterew) voor oefentherapeuten Cesar (1999)
34 Richtlijn Oefentherapie Cesar bij patiënten met artrose van heup en/of knie (2001)
35 Richtlijn Oefentherapie Cesar bij patiënten met COPD (2001)
36 Richtlijn Oefentherapie Cesar bij patiënten met whiplash gerelateerde symptomen (2000)
37 Richtlijn Oefentherapie Cesar bij patiënten met urine-incontinentie (2001)
38 Richtlijn Oefentherapie Cesar bij patiënten met osteoporose (1999)
39 Richtlijn voor de behandeling van patiënten met de Ziekte van Parkinson door oefentherapeuten Cesar (2001/2005)

Oefentherapie Mensendieck

- 40 Richtlijn oefentherapie Mensendieck bij patiënten met RSI (2001)
41 Richtlijn oefentherapie Mensendieck bij patiënten met Aspecifieke nek-/schouderklachten (2001)
42 Richtlijn oefentherapie Mensendieck bij patiënten met Osteoporose (2001)
43 Richtlijn oefentherapie Mensendieck bij patiënten met Informatieverstrekking aan de huisarts (2001)
44 Richtlijn oefentherapie Mensendieck bij patiënten met lage-rugpijn (2001)
45 Richtlijn voor de behandeling van patiënten met de Ziekte van Parkinson door oefentherapeuten Mensendieck (2005)

Podotherapie

- 46 Richtlijn voor indicatiestelling podotherapie (2000)

Diëtetiek en logopedie

- 47 Richtlijn Slikproblemen bij verpleeghuisbewoners. Multidisciplinaire informatie Diëtetiek, Logopedie en Verpleeghuisartsen (2003)

CURSUSSEN EN CONGRESSEN

FYSIOTHERAPIE

- 20 + : Fysiotherapeutisch methodisch handelen; voor pasafgestudeerde fysiotherapeuten
- 40 + : Fysiotherapeutisch methodisch handelen; voor ervaren fysiotherapeuten
- Aandacht voor de werkplek
- Ademtherapie en adembewustwording
- Arbocuratieve zorg voor mensen met een arbeids-relevante aandoening
- Arthrokinetische benadering
- Basic Body Awareness Therapy
- Basic Life Support (BLS): een reanimatietraining
- Bekkenbodemp; Functiestoornissen van de ... in breed perspectief
- Bekkenbodemp; Functiestoornissen van de ... in relatie tot de darm (vervolg)
- Bekkenbodemp; Functiestoornissen van de ... bij kinderen (vervolg)
- BeweegKuur
- Beweegprogramma's: begeleiden van .. voor mensen met chronische aandoeningen; basismodulen I + II
- Beweegprogramma's: begeleiden van .. voor mensen met chronische aandoeningen; vervolgmogulen COPD/coronaire aandoeningen/diabetes/artrose
- Beweging in het gedrag van de cliënt
- Biofeedback
- Casuïstiek oedeemtherapie
- Cervicobrachiale patronen
- Chronische vermoeidheid en fibromyalgie
- Cliëntgerichte communicatie: empathie is meer dan luisteren alleen
- Coachen naar gezond leven in multicultureel perspectief
- Cognitief-gedragsgeoriënteerde aanpak bij patiënten met chronische pijn
- COPD en astma
- Craniofaciale en craniomandibulaire disfuncties en pijn
- Doelmatigheid: een kosten-effectieve aanpak
- DTF: Directe Toegankelijkheid Fysiotherapie
- Endoprothesen: het chirurgische en oefentherapeutische beleid
- Feldenkraiss en de bekkenbodemp
- Functionele (fysio)therapie op een longstay somatiekafdeling
- FysioFitheidScan (FFS)
- Handrevalidatie (basis)
- Hartfalen (voor eerstelijns fysiotherapeuten)
- Hartfalen (voor tweedelijns fysiotherapeuten)
- Hart- en longtransplantaties
- Hartrevalidatie
- Heup- en/of liesklachten
- Hoofd-, hals- en neklklachten: a state of the art
- Hoofdpijn
- Hydrotherapie praktijk
- Hydrotherapie in de neurologie, module 3
- Hydrotherapie in de orthopedie en reumatologie
- Hyperventilatie en disfunctioneel ademen
- ICF; het gebruik van de ICF in de praktijk
- Inspanningsfysiologie en kinderen
- Inspanningsfysiologie en oefentherapie
- Kinderneurorevalidatie/CP
- Kinderneurorevalidatie/logopedie
- Klinisch-neurologisch onderzoek als sleutel voor behandeling
- KNGF-richtlijn Manuele Therapie bij lage-rugpijn
- Knierevalidatie
- Krachtttraining in de (top)sport
- Lage-rugklachten; Specifieke ...
- Lage-rugklachten; Aspecifieke ...
- Lichaamsbewustwording en stressmanagement
- Literatuur zoeken op het internet; Systematisch...
- Lumbosacrale pijnsyndromen
- Lymfedrainage en oedeemtherapie (basis)
- Lymfedrainage vervolg: borstkanker
- Meerdimensionaal belasting-belastbaarheidsmodel: Over de kunst van het hulpverleners (basis)
- Mobilizing Awareness: sensomotorische reëducatie
- Mobilizing Awareness vervolg: 2e trap
- Mobilizing Awareness vervolg: 3e trap
- Motoriek van de ouder wordende mens
- Motorisch leren (i.s.m. ITON)
- Myofasciale pijn: diagnostiek en behandeling van myofasciale triggerpoints
- Myofasciale triggerpoints in de bekken-buik-bil-regio
- Neurologische hand (vervolg)
- Neuromusculaire aandoeningen
- Neurorevalidatie/CVA
- Nordic Walking; Instructeur .....
- Oncologische cliënten: fysiotherap. mogelijkheden
- Ontspanning
- Osteoporose, preventie, behandeling en begeleiding
- Paramedische zorg bij mensen met een verstandelijke beperking
- Patroonherkenning: lage-rug
- Patroonherkenning: nek
- Patroonherkenning: schouder
- Perifeer arterieel vaatlijden en training
- Perifere vestibulaire en cervicogene duizeligheid
- Preventie en gezondheid: training van het aërobe vermogen
- Preventie en gezondheid: krachttraining
- Preventie en gezondheid: belastbaarheidstraining van de (lage) rug
- Principes van een integraal behandelmodel zoals gebruikt in het Spine & Joint Centre
- Psychogeriatric; basiscursus
- Psychogeriatric; vervolgcursus
- Rehaboom specialisatie, modulaire opleiding
- Rehaboom specialisatie: Sportrevalidatie
- Rehaboom specialisatie: Kracht
- Regaboom specialisatie: Uithoudingsvermogen
- Rehaboom specialisatie: Revalidatieprogramma's

Rehaboom: geprotocolleerd revalideren volgens de ...
 in het amateur- en profvoetbal
 Reumatische aandoeningen
 Reumatische hand (vervolg)
 Rugklachten en bekkenklachten
 Schouderklachten: diagnostiek en behandelmogelijkh.
 Sensomotorisch perspectief: waarnemen en behan-
 delen vanuit .....

Spelen met oefenstof en groepen
 Sportrevalidatie
 Sympathische reflexdystrofie/CRPS-I
 Traumatologie en fractuurbehandeling
 Valpreventie en valtraining
 Zitanalyse en (rol)stoelaanpassingen
 Zwanger actief

Masterclasses in 2008

Het PPP-concept bij incontinentie; voor geregi-
 streerde fysiotherapeuten
 Reaching a higher level in lymphedema care:
 refining practical, assessment and measure-
 ment skills
 Effectieve diagnostiek en behandeling van lage-
 rugklachten; 'evidence-based' praktisch
 Evaluation and treatment of the thoracic spine
 and rib cage
 Bringing lymphology into holistic lymphedema
 management: objective measuring to opti-
 mize outcomes for patients and practioners
 Basic Body Awareness Therapy

Masteropleiding

MasterOpleiding Sportfysiotherapie (MOS)

Stedentripcursus in 2008

Arthrokinetische benadering (in New York)

Summercourse in 2008

Waarnemen en behandelen vanuit een senso-
 motorisch perspectief (+ zeilen bij Griekse
 Eilanden)

Cursus in het buitenland in 2008

Specifieke lage-rugklachten (op Curaçao)

HUIDTHERAPIE

Acné
 Lipoedeem
 Lymftaping
 Wondverzorging

OEFENTHERAPIE CESAR & OEFENTHERAPIE MENSENDIECK

Cursussen oefentherapie
 Hoofdpijn

*Er zijn ongeveer 50 cursussen fysiotherapie, waaraan
 ook oefentherapeuten kunnen meedoen, zoals:*
 Aandacht voor de werkplek
 Ademtherapie en adembewustwording
 Coachen naar gezond leven in multicultureel
 perspectief
 Feldenkrais
 Hydrotherapie
 Hyperventilatie en disfunctioneel ademen
 Instructeur Nordic Walking
 Lichaamsbewustwording en stressmanagement
 Nek- en schouderklachten
 Ontspanning
 Sensomotoriek: moduul I en II

DEELNAME NPi-MEDEWERKERS IN BESTUREN, ADVIESRADEN (BEGELEIDINGS)COMMISSIES EN EXPERTGROEPEN

Arbeidsparticipatie NeuroMusculaire Aandoeningen (ANMA-promotieonderzoek / HAN-UMC St Radboud
Lid begeleidingscommissie: prof.dr. R.A.B. Oostendorp

Audit en certificering professional master 'Chronisch Zieken' / Hogeschool Leiden, opleiding Fysiotherapie en Oefentherapie
Lid expertgroep: dr. C.D. van Ravensberg

Audit en certificering professional master 'Manuele Therapie' / Hogeschool Rotterdam, Transfergroep Rotterdam, opleiding Fysiotherapie (Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie)
Lid expertgroep: dr. C.D. van Ravensberg

Beroepsveldcommissie opleiding Fysiotherapie en Oefentherapie / Hogeschool Utrecht
Lid: prof.dr. R.A.B. Oostendorp (tot 01-09-2007)

Bewegen en gezondheidszorg / Hogeschool Windesheim - Zwolle
Lid veldadviescommissie: H.J. Bult

Big!Move / Amsterdam Venserpolder
Lid begeleidingsgroep: dr. C.D. van Ravensberg

CBV (Stichting Centraal Bureau Verrichtingen)
Lid Bestuur: dr. Y.F. Heerkens

Docentenvereniging Neurorevalidatie
Adviseur: H.E. Askes

Dutch WHO-FIC Collaborating Centre (FIC: Family of International Classifications (bij RIVM)
Leden ICF-team: dr. Y.F. Heerkens, dr. C.D. van Ravensberg

Eerstelij Amsterdam / ELA-programma 'Beweeg je beter'
Lid expertgroep: dr. C.D. van Ravensberg

Elektronische versie protocollen voet-/schoenvoorzieningen / NVOS
Adviseur: dr. Y.F. Heerkens

Empowerment - Op eigen kracht naar gezond leven / Universiteit voor Humanistiek - Utrecht
Lid expertgroep: dr. C.D. van Ravensberg

EUNAAPA: ouderen in Europa / TNO - Leiden
Lid expertgroep meetinstrumenten: dr. C.D. van Ravensberg

Geriatricfysiotherapie / UMC St Radboud
Lid klankbordgroep promotieonderzoek: dr. C.D. van Ravensberg

Health Management Forum (HMF)
Lid: drs. H.W.A. Wams

Interculturalisatie van de gezondheidszorg Almere / Zorggroep Almere
Lid expertgroep: dr. C.D. van Ravensberg

International Society of Prosthetics and Orthotics (ISPO)
Lid bestuur Nederlandse afdeling: dr. Y.F. Heerkens

Koninklijk Nederlands Genootschap Fysiotherapie (KNGF)
Lid Wetenschappelijke Raad Fysiotherapie: prof.dr. R.A.B. Oostendorp

KNGF Werkgroepen van update van 5 beweegprogramma's

Lid contactcommissie: H.J. Bult

KNGF Expertmeetings, o.a. oncologie

Lid expertgroep: M. Schermer

Kwaliteitskring netwerk fysiotherapie en oefentherapie 'Gezond Leven in multicultureel perspectief' - Amsterdam e.o.

Lid expertgroep: dr. C.D. van Ravensberg

Lectoraat Arbeid & Gezondheid / Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Lid Adviesraad: prof.dr. R.A.B. Oostendorp

Leergang Adem- en Ontspanningstherapie, Amersfoort.

Lid adviesraad: A.T.M. Bernards

Minor afstudeerprogramma fysiotherapie 'Preventie' en 'Ouderen' / Hogeschool Rotterdam

Lid expertgroep: dr. C.D. van Ravensberg

Nederlandse Public Health Federatie (NPHF)

Lid Federatieraad: drs. H.W.A. Wams

Nederlandse Vereniging voor Kwaliteit en Zorg (NVKZ)

Lid: drs. H.W.A. Wams

Nederlandse Vereniging voor Statistici

Lid: drs. J.W.H. Elvers RI

NEN (Nederlands Normalisatie Instituut)

Lid Normcommissie Classificatie en Terminologie hulpmiddelen ouderen en gehandicapten: dr. Y.F. Heerkens

Lid Normcommissie Classificatie en Terminologie: dr. Y.F. Heerkens

Lid Standaardisatie Organisatie Overleg (SOO): dr. Y.F. Heerkens

Lid Beleidscommissie Informatievoorz. in de zorg: drs. H.W.A. Wams

Lid normcommissie Informatievoorziening in de zorg: dr. Y.F. Heerkens

Ontwikkeling nieuwe opleiding Leefstijl aan Fontys Paramedische Hogeschool - Eindhoven

Lid klankbordgroep: drs. H.W.A. Wams

Ontwikkeling nieuwe opleiding Huidtherapie aan de Haagse Hogeschool - Den Haag

Lid klankbordgroep: drs. H.W.A. Wams

Ouderenet VUmc

Lid expertgroep: dr. C.D. van Ravensberg

Redactielidmaatschappen:

Fysiologie van de mens / Grote Winkler Prins Encyclopedie, sectie Fysiotherapie / Handboek Zorgvernieuwing / Nederlands leerboek der fysische therapie in engere zin, deel 1 en 2 / Nederlands Tijdschrift voor Pijn en Pijnbestrijding / Paramedisch Signaal / Tijdschrift Manuele Therapie

Referent: prof.dr. R.A.B. Oostendorp

Referentschappen (inter)nationale tijdschriften, hand-/jaarboeken:

BMC Musculoskeletal Disorders / Journal of Manual and Manipulative Therapy / Journal of Rheumatology / Manual Therapy / Nederlands Tijdschrift voor Fysiotherapie / Physiotherapy Canada / Physiotherapy Research International / Polish Journal of Medical Rehabilitation

Referent: prof.dr. R.A.B. Oostendorp

Samenwerking kleinere paramedische koepels / LVG

Lid klankbordgroep: drs. H.W.A. Wams

Stichting Geschiedenis Fysiotherapie

Lid Raad van Advies: prof.dr. R.A.B. Oostendorp

Stichting Leerstoel Paramedische Wetenschappen UMC St Radboud Nijmegen
Voorzitter bestuur: drs. H.W.A. Wams

Stichting Registratie Bedrijfsfysiotherapeuten (SRBF)
Lid bestuur: dr. Y.F. Heerkens

Studiegroep Neurorevalidatie/Keypoint
Voorzitter bestuur: prof.dr. R.A.B. Oostendorp

Verbetertraject Eten en Drinken / Vilans
Lid expertgroep algemeen: dr. C.D. van Ravensberg
Lid expertgroep verstandelijk gehandicapten: dr. C.D. van Ravensberg

Vereniging voor Medische en Biologische Informatieverwerking
Lid: J.W.H. Elvers RI

Versterking kennismanagement en kennisinfrastructuur gezondheidszorg / Health Management Forum (HMF)
Lid projectcommissie: drs. H.W.A. Wams

WCPT Register of ICF Experts
leden: dr. Y.F. Heerkens en dr. C.D. van Ravensberg

ZonMw

- Cultuur en Gezondheid;
Lid kennisnetwerk migranten: dr. C.D. van Ravensberg
- Referentschappen
Referenten: prof.dr. R.A.B. Oostendorp (tot 01-03-2007), dr. C.D. van Ravensberg, drs. H.W.A. Wams
- Uitzetten programmaliijnen;
Lid expertgroep: dr. C.D. van Ravensberg

Zorg Poort, het platform voor de zorg - Rotterdam
Lid: drs. H.W.A. Wams

ONDERZOEK & ONTWIKKELING

Programma-/projectleider

dr. Y.F. Heerkens

bewegingswetenschapper

dr. C.D. van Ravensberg

fysiotherapeut, bewegingswetenschapper

Projectleider/senior wetenschappelijk medewerker

drs. J.W.H. Elvers RI

geneeskundig wetenschapper, statisticus en informaticus

Wetenschappelijk-/projectmedewerker

drs. D.M. van Berkel

bewegingswetenschapper, fysiotherapeut

drs. W.J.E.M. van Hirtum

propedeuse fysiotherapie/bewegingswetenschapper

(O-urencontract v.a. 17-04-2008)

drs. C.W.M. Neeleman-v.d. Steen

biomedisch gezondheidswetenschapper (O-urencontract)

Wetenschappelijk adviseur

Prof.dr. R.A.B. Oostendorp

Dr. H.J.M. Hendriks

Secretariaat

M. Blankenstijn

DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

Hoofd

H.E. Askes

fysiotherapeut/onderwijsbeleid en -ontwikkeling

Wetenschappelijk medewerker

drs. A.T.M. Bernards

arts

Cursuscoördinatie

H.J. Bult

fysiotherapeut

M. Buruma

fysiotherapeut

W.M.P. Hooijman

oefentherapeut Cesar (t/m 31-12-2008)

F.N. Lanting

fysiotherapeut (v.a. 01-12-2008)

M.P.T. Schermer

fysiotherapeut

Cursussecretariaat/-administratie

M. van der Heijden-Boeijsing

(O-urencontract v.a. 28-02-2008)

Th. Budzelaar-Hoogeboom

J.A. Güloğlu-Smit

J.J. van de Hoef-van den Berg

secretaresse Deskundigheidsbevordering en Algemeen

C.W. Schouten-van Oudheusden

(v.a. 01-09-2008)

EXTERNEN

Personeelsadviseur

F.C.J. Oostendorp

(t/m 31-12-2008)

Controller

drs. R.J. Vahstal RA

Boekhouding

H. Houtsma-van Donkersgoed

Adviseur wetenschappelijk onderzoek

Prof.dr. R.A.B. Oostendorp

fysiotherapeut/manueel therapeut/emeritus hoogleraar

Paramedische Wetenschappen

Adviseur onderwijs

L.H.A. Hagenaars

Klachtencommissie Paramedici Eerstelijns

drs. P.J.W. Schilperoord

ambtelijk secretaris

DIENSTVERLENING AAN DERDEN

Secretariaat NDT (Bobath) Cursussen Nederland c.q. Docentenvereniging Neurorevalidatie

J.A. Güloğlu-Smit

secretaresse

PARAMEDISCHE BEROEPSVERENIGINGEN

Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF)

Postbus 248
3800 AE AMERSFOORT
Stadsring 159b
tel.: 033 4672900
fax: 033 4672999
e-mail: bureau@kngf.nl
website: www.kngf.nl
aantal leden per 31 december 2008: ruim 20.000

Nederlandse Vereniging van Diëtisten (NVD)

Postbus 526
3990 GH HOUTEN
De Molen 93, 3995 AW HOUTEN
tel.: 030 634 6222
fax: 030 634 6211
e-mail: bureau@nvdietist.nl
website: www.nvdietist.nl
aantal leden per 31 december 2008: 2.400

Ergotherapie Nederland (EN)

Kaap Hoorndreef 56b
3563 AV UTRECHT
tel.: 030 2628356
fax: 030 2615967
e-mail: info@en.nl
website: www.ergotherapienederland.nl
aantal leden per 31 december 2008: ruim 3.000

Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten (NVH)

Postbus 2047
4200 BA GORINCHEM
Concordiaweg 149-151
tel.: 0183 616682
fax: 0183 621601
e-mail: info@huidtherapie.nl
website: www.huidtherapie.nl
aantal leden per 31 december 2008: ca. 350

Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLF)

Postbus 75
3440 AB WOERDEN
Steinhagenseweg 2b
tel.: 0348 457070
fax: 0348 418290
e-mail: logopedie@nvlf.nl
website: www.nvlf.nl
aantal leden per 31 december 2008: ca. 3.900

Nederlandse Vereniging van Mondhygiënisten (NVM)

Postbus 1166
3430 BD NIEUWEGEIN
Rietgors 10
tel.: 030 6571013
fax: 030 6571859
e-mail: bureau@mondhygienisten.nl
website: www.mondhygienisten.nl
aantal leden per 31 december 2008: ruim 2.100

Nederlandse Vereniging Medische Beeldvorming en Radiotherapie (NVMBR)

Catharijnesingel 73
3511 GM UTRECHT
tel.: 030 2318842
fax: 030 2321362
e-mail: info@nvmbnr.nl
website: www.nvmbnr.nl
aantal leden per 31 december 2008: ruim 3.000

Nederlandse Vereniging van Orthoptisten (NVvO)

Postbus 8578
3503 RN UTRECHT
tel.: 06 4904 4085
fax: -
e-mail: secretaris@orthoptie.nl
website: www.orthoptie.nl
aantal leden per 31 december 2008: ca. 381

Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten (NVvP)

Noordse Bosje 18
1211 BG HILVERSUM
tel.: 035 6246388
fax: 035 6286716
e-mail: secretariaat@podo therapie.nl
website: www.podo therapie.nl
aantal leden per 31 december 2008: ca. 550

Optometristen Vereniging Nederland (OVN)

Postbus 10417
6000 GK WEERT
tel.: 0495 585748
fax: 084 2278991
e-mail: info@optometrie.nl
website: www.optometrie.nl
aantal leden per 31 december 2008: ca. 770

Vereniging van Oefentherapeuten Cesar en Mensendieck (VvOCM)

Kaap Hoorndreef 54
3563 AV UTRECHT
tel.: 030 2625627
fax: 030 2623145
e-mail: info@vvocm.nl
website: www.vvocm.nl
aantal leden per 31 december 2008: ca. 1.900